**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостнах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Сойм краєвий.

Дальше відповів комісар правительственний на інтерпеляцию пос. ґр. Водзіцкого, чи правдою єсть, що намістництво позволило двом купцям на закупно 100 штук худоби в повіті лиманівскім підчас зараз. З відповіди показало ся, що намістництво позволило купувати воли трох християньским різникам і двом жидам з Кракова, відтак одному різникови християнинови з Бяли і одному жидови з Тимбарка, з тим, щоби держали ся постанов против заношення зарази. Коли-ж тоті купці устроювали формальні торги в громадах до того не приготовлених і без надзору ветеринарского, звернено три просьби з тим, що просьба буде увзглядненa, скоро просячі подадуть місцевість, в котрій хотять купувати, і скількість худоби.

**Справа носатизни у коний в повітах гусятиньскім, чортківскім і скалатскім.**

В повіті гусятиньскім появила ся була нотатизна у коний в 1892 в одній місцевости, а по убитю двох коний на обшарі двірскім і по назначенім часї обсервацийнім признано 107 коний здоровими. В 1893 р. убито в иншій місцевости одного коня, в 1894 знов в иншій місцевости 5 хорих а 3 підозрілих, в другій місцевости одного хорого; в 1895 в одній місцевости 17 хорих і 11 здорових, в другій місцевости одного хорого коня; в 1896 в одній місцевости на обшарі двірскім 53 хорих і 34 здорових, а в громаді тої самої місцевости 10 хорих коний селяньских, а крім того в трох инших місцевостях по однім кони. Лиш в одній місцевости повторила ся зараза в 1896, в прочих вже нї.

Виділ Ради повітової вислав просьбу до Виділу краєвого, щоби виєднав від правительства кроки в цїли скорійшого нищення зарази. Виділ краєвий передав ту просьбу намістництву в часї, коли вже всї хорі коні і ті здорові, що з ними стикали ся, були убиті, а властителеви була признана належитість за здорові в сумі 6470 зр. Намістництво передало просьбу старостви в Гусятині до справоздання, а то дало знати, що носатизни вже нема. Намістництво вислало тогди ще краєвого ветеринаря, а той оглянув 1957 коний і не знайшов анї одного підозрілого.

В чортківскім повіті в 1895 р. знайшов ся лиш один кінь з носатизною, котрого зараз убито, а в 1896 не було вже зовсїм зарази. В скалатскім в 1896 р. убито 11 коний заражених, а крім того ще 20 підозрілих. Тепер в тім повіті нема носатизни. — З того всего видко, що власть політична, робить що до неї належить і нема причини зарядж(ув)ати дальше ідучих средств.

*(5. засїдане з дня 28 січня 1897).*

На сїм засїданю пос. Бойко мотивував своє внесене взиваюче правительство, щоби при виборах берегло основні закони державні і жадав, щоби его внесене передано комісиї правничій. За внесенем Бойка промавляли пос. Дворский і Окуневский. При голосованю відкинено внесене Бойка значною більшостию голосів. За переданем до комісиї правничої голосували лиш посли з польскої людової партиї і Русини.

По голосованю заявив правительственный комісар іменем правительства, що оно буде строго держати ся законного поступованя.

Опісля вибрано комісию для реформи соймової ординациї виборчої з 15 членів і затверджено вибір послів з громад сїльских, Кароля Дідушицкого з повіта стрийского і Модеста Каратницкого з повіта калуского. При сїм послїднім провірено вибору ухвалено на внесене пос. Небиловця відчитати протест, але під услівєм, коли сам пос. Небиловець схоче его відчитати, що він і зробив. Вибір пос. Каратницкого затверджено майже одноголосно.

## Новинки.

*Львів дня 29-го січня 1897.*

**— З Підгайців пишуть:** Дня 2-го лютого 1897 р. відбуде ся в Підгайцях річне загальне зібране членів товариства ремісників „Поміч“. О годинї 9-тій відслужить ся в міскій церкві торжественна служба Божа, о год. $10\frac{1}{2}$ відбуде ся в комнатах товариства (у міщ. Оп. Маркевича) зібране з таким порядком: 1) вибір голови збору, 2) справоздане виділу, 3) вибір контрольної комісиї, 4) справа будови власного дому, 5) справа пожичок, 6) справа щадниці, 7) зміна статутів, 8) закупнене прапору, 9) принятє членів гостий, 10) справа довгів, 11) іменоване почетних членів

3)

## ВЕСНЯНИЙ СОН.

(З новоісляндского — Ґестура Пальсзона).

(Дальше).

Бярні не зводив очий з Анни, коли она говорила; він ще нікопи не бачив такої хорошої женщини, нікопи такого живого милого лиця; летом блискавки пересували ся по нїм її думки, а кожда надавала єму свого пятна і живости.

А коли она вмовкла, він міг лише нагнути ся до неї та тихо і сердечно сказати:

— Ти страшно, страшно богато мусїла терпіти. Але тепер нове жите для нас обоїх.

— Так, тепер настане нове жите; менї страшно перед минувшостию.

— Будемо гадати лише о будучности.

Відтак почали о тім говорити, як богато можна людскости прислужити ся, коли працює ся совістно і скілько то річий треба би в тамтій околици змінити на инше, на лїпше. Найголовнїйша річ при тім не ослабати в роботі, хочби з початку й тяжко ішло. Они згодили ся на то, що насамперед треба змінити спосіб думаня тамошних людий, научити їх судити без упередження і самих себе не дурити та не оправдувати своїх неправедних діл і неправди.

Як любо було їм гадати о тім, що возьмуть ся до тої роботи разом, що кожда гадка буде спільна для них обоїх, та що спільно будуть могли тїшити ся, коли побачать, що гадка та розвиває ся і росте як весняне жите та що приносить в суспільности плоди!

А відтак глядїли одно на друге і говорили о любві — яка она горяча і сильна — старі річи, так старі як сама людскість, а однако все нові для тих, котрі їх поважно беруть....

А лїтна ніч розпростерла мило і мягко свої крила понад околицею; наслала каплї роси, чисті як кришталь і осьвіжуючі на кожду травку, що лише висунула ся з землї, щоби їй дати вогкости до житя; оповила край і море добродїйною заслоною спокою, щоби всьо живуче могло випочати і приготовити ся до уживаня сьвітла коли лиш сонце зійде.

І всї ріки і потоки котили тихо свої води серед нічного спокою, так що їх шипіт роздавав ся в цїлій околици як сонний віддих.

3.

Бярні обудив ся аж пізно на другий день.

Хвилю лежав тихо в лїжку і пригадував собі на всьо, що пережив в ночи попередного дня. Коли подумав о Анні, заволодїла ним шалена радість. О скілько богатша она була любовю і красою, як всї инші жінки, які він знав і яка рішуча в дїланю та яка розумна!

А — однако — его радість видалась ему длячогось неповною; він майже счудовав ся над тим, як мало чоловік гадає, коли ним заволодіє любов. Вчера не думав він цїлком о своїй судженій, а ще менше о пасторі; але нинї згадка на них кинула якусь тїнь на его радість.

Він мусїв як найскорше виїхати з Штадгура, ще нинї і поселити ся раз на все в Ґрунді. Що его обходила та парохія? Всї парохії на сьвітї були єму байдужі. Але мусїв поговорити з пастором, з тим старим лисом, котрий задумав підступом і обманьствами придбати єму становище. А відтак мусїв покинути і суджену.

Він почав вставати, поволи і надумуючись та поглянув при тім крізь вікно на Грунд. Відтак подивив ся на море і аж утїшив ся, побачивши, як цїлий остров Штадгур вкритий був морскою птицею. А той остров давав річно двіста фунтів найлїпшого пуху! Величезний дохід як на парохію! А та парохія була може найлїпша в цїлім краю, давала великі доходи, роботи в ній було не богато, а місцевість приємна. І всьо, всьо то покидав для Анни.

Заслугувала она на то?

О, безперечно! Як можна було о тім сумнїватись.

Відтак постояв хвильку задумавшись.

Побачив Берґ, як вийшла на подвіре, щоби дати курам їсти. Кури з криком радости кинули ся з усїх боків до молодої господинї, а она сипала їм зерно і гладила їх з вдоволенем по хребтї. Відтак поглянула в гору на вікно, побачила Бярнього і крикнула: „Добрий день!“ Він відповів на поздоровлене, відступив від вікна і почав роздумувати, що прецї лично его судженої таке молоденьке і добродушне, сияє таким дитинячим вдоволенем. А сама Берґ яка она ніжна і мила, не така вправдї горяча як Анна, але за те добра і лагідна та все вдоволена. Єї майже не можна було не любити.

А тепер мав він єї відречи ся. Іначше не могло бути. Як тяжко єму було, коли по-

12) приняте звичайних членів, 13) внесеня членів, 14) вибір виділу. Того-ж дня відбуде ся в сали товариства касинового о годині 7-ій вечером представлене театральне для селян, на котрім буде відограний образ з житя народного Романа Сурмача: „Правда все горою“, музика Кишакевича. Вступ 20 кр. Ту саму штуку відограють аматори дня 6-го лютого для інтелігенциї, бо саля мала і всіх не помістить. Вступ 50 кр. Дохід призначений на будову власного дому товариства „Поміч“.

— **Малий мученик.** Перед кількома днями в Парижи 300 тисячів осіб пішло на похорон „малого Петруся“. Той трилітний хлопчина погиб справді мученичою смертию, убиваний поволи і зьвірско. Убийниками і мучителями его були власний отець, робітник Ґреґоар і мачоха. Хлопець був нездоровий і робив в мешканю непорядок. За те били его зелізними прутами, кололи ножем, припікали ручки до розпаленої зелізної печи, давали їсти помиї і клали спати на вязанці соломи в паці, котрої ніколи не зміняли. Вкінци бідну дитину, покриту цілу страшними ранами, виніс лютий отець разом з мачохою в морозну ніч і викинув на улицю, де она сконала. Убийники сидять тепер в слідчій вязници, а дитина ждала на похорон кілька тиждни заморожена в відповідно приладженій сали париской трупарні, доки рисівник не відрисував образу ран на мученичім тілї, потрібного до судової розправи. Тимчасом матери з цілого Парижа а навіть з цілої Франциї, дізнавши ся з часописий о малім мученику, надсилали цьвітя і ріжні річи похоронні: шовкові подушочки, хрестики, датки на памятник і т. ин. Вкінци відпроваджено тіло дитини на кладовище Пер-Ляше. Домовина просто тонула в вінцях і цьвітах, а на улицях товпила ся 300-тисячна громада людий з усіх верств суспільности, зворушених долею нещасливого дитяти.

— **Народний самосуд в Америці.** В Sumter (в Полудневій Каролині) замордував Симон Купер троє людий. Коли шериф провадив его до арешту, товпа людий вирвала злочинця з рук полїцменів, повісила на дереві і пустила на него кілька сот куль; одна куля перервала шнур і злочинець упав на землю. Висланий на слідство коронер зложив опісля таке справоздане: „Купера засуджено на смерть, повісило і постріляло незнакоме і невислїджене jury“ (суд).

— **Кальоші для войска** вводять у Франциї. Комендант 12 корпуса видав обіжник до своїх полків, котрим в піхотї заводить кальоші. Піхотинцї мусять машерувати серединою улиці по болоті і заносять на чоботах разом з болотом мікроби і зародки слабостий до касарнів. Щоби зарадити слабостям, які розвивають ся через те, мають вояки убирати кальоші на болото, а при входї до касарнї скидати їх. Може оно й добре, та якось чудно. Чому що й парасолїв не завести, аби вояки не мокли та не перестуджували ся?

— **Рентґенове проміне против пороступу волося.** Сими днями показував др. Фрайнд на зборах товариства лїкарского у Відни дуже цікаву демонстрацию. Він привів дівчину, що мала дуже гарне русе волосе, але не тілько на голові, а також на цілій потилици і на спині. Отже дївчина позбула ся непотрібного пороступу волося при помочи Рентґенових промінів. Др. Фрайнд через 12 днів осьвічував ними спину дівчину, що день через дві години; і по тім часї випало все волосе на спині дївчини на превелику еї радість. Др. Фрайнд додав, що разом з тим з'явило ся легке запалєнє шкіри, але оно не мало поважнійшого значіня. Сей лїкар пояснює собі вплив Рентґенового проміня на поріст волося тим, що оно нарушає рівновагу електричних сил в тканях тїла і через те спроваджує випад волося.

— **Помер** в Перемишли, в 63-тім році житя, комендант тамошної крiпости фельдмаршал-поручник Адольф Рошковский.

## Переписка зі всїми і для всїх.

**А. Ж. в Ол.:** На Ваше питане годі нам щось певного відповісти, бо насамперед Ваша інформация навіть для адвоката недостаточна. Треба би насамперед видїти дотичні документи, а передовсїм знати завіщане яке лишив М., а відтак знати, в який спосіб Г. зрік ся свого права в користь М., чи єсть на то який документ і який він. Можуть бути всїлякі комбінациї, всїлякі способи, от хоч би н. пр. уневажнене завіщаня. То все міг би знати лиш адвокат по докладнім розслїдженю справи, а писати о тім теоретично значилоби хиба писати цїлу розправу. Дальше, годі нам обговорювати публично чиїсь справи родинні і маєткові, а наконець — і то найважнійше — в таких справах не можемо давати ніяких інформаций бо то виходило би на покутне писарство, котре, як знаете заказане. Удайте ся длятого з тою справою до якогось адвоката. — **Ю. М. парох з над Рати:** Не витягнений. — **Т. М. парох в Т.:** 1) „Посланника“ ми не читали і не знаємо его проекту. Нам справа представляє ся так: Насамперед після закона з 9 цьвітня 187[illegible] Дн. з. дер. ч. 70 всякі товариства кредитові задаткові мусять після §. 10 бути подані до відомости суду торговельного а після §. 8 доки они не вписані до реєстру спілок, доти не істнують. О церковних касах позичкових нема в сім законі нічого. Він їх не предвидів — та й зовсїм природно. Бо що то має бути „церковна каса почичкова“? Якими капіталами має она обертати і хто має нею завідувати? Гроші, які впливають до церкви, суть добровільними датками, призначеними „на Боже“, на удержане церкви. Заходить насамперед та колїзия, що уживає ся гроший на иншу цїль, як они призначені. Що більше, гроші ті суть майном церкви, а при такім їх уживаню можуть легко пропасти. Дальше, розпозичуване церковних гроший може дуже легко викликати роздори межи душпастирем а его парохіянами і замість вліяти добре, наробити лиха, довести до колотнечі ба й процесів. По нашій думцї не повинно ся церкви втягати до ніяких інтересів грошевих, торговельних і промислових, бо остаточно то обнижує повагу церкви. Дуже красно, що наше духовеньство шукає способів якими би можна ратувати селян, але в сім похвальнім змаганю повинно би оно берегти повагу церкви і не втягати еї до того, памятаючи на то, що Ісус Христос проганяв тих із сьвятинї єрусалимскої, що оскверняли еї міняючи в ній гроші і продачи в ній. — 2) Що до продажи соли, то було вже подано в „Добрих радах“ з 12 (24) о. м. ч. 8 „Народ. Часоп.“ в Лядску, стация Добромиль; там подані і близші условя. — **Антін Ст. в Микулинцях:** 1) Бочки до переховуваня в них напитків н. пр. вина або вин овочевих можна очищувати або сїркованем (в бочці запалює ся сїрку), або виполїкуванем їх розпущеною сїрковою кислотою (вітриолем), або наконець випалює ся їх спіриту-

---

гадав, що буде мусів засмутити то хороше лагідне лице. Але до чого ті всї гадки? Чи він любив Берґ? Чиж не любив Анни? Чи може любив їх обі? Аж мороз по нїм перейшов на ту гадку; оно так виглядало, немов би его думками заволодів поганьский дух многоженьства. Єму здавало ся, що він замотав ся в сїть, з котрої годі вже видобути ся.

Але хто тому всему винен? Хто пхнув его у ту пропасть? Ах, він то зараз пізнав: старий пастор. Всьо він завинив. Він задумав обманьством і підступом осадити его на парохії Штадгур; та вість відіпхнула его від старого лиса і его дочки. Лише пастор і більше ніхто завинив, що его дочка і то така дочка стратить щасте на цїле житє.

Він скінчив одягатись, вітворив вікно і виглянув на пастівник, а відтак на остров в мори.

— Якими богатствами наділило Провидїнє парохію Штадгур! — погадав собі і зійшов на долину до пастора.

Пастор сїв до снїданя, а Бярні сїв і собі коло него, щоби показати, що він спокійний і холоднокровний.

Старий Тордур був в дуже добрім настрою і почав зараз жартувати з ним, що він вчера так довго розмавляв з Анною та сказав:

— Стережи ся перед Анною; она небезпечна. Вправді я о тебе не бою ся, бо моя Берґ тебе стереже, але все таки кажу, що Анна небезпечна. Я би сказав, що в еї цїлій красотї лежить якийсь поганьский чар і в еї внутрішности і в думках.

— Ви того досьвідчили?

Пастор хвилю помовчав, поглянув у вікно, немов в задумі і коли почав знов говорити звучав его голос поважно, але майже сумно.

— Ой так, любий Бярні, я того сам на собі досьвідчив; подумай лише, она мене старого чоловіка так очарувала, що я старав ся о еї руку.

— Ви старали ся о еї руку?

— Так, але Бог спас мене.

— А то як?

— Велїв їй відмовити менї. Она не хотїла мене в ніякий спосіб, сказала, що не могла би мене ніколи любити. Від того часу не міг я надивувати ся Господеви, що так склало ся. З часом я побачив, що між нами не могло бути ніколи любови: она дитина сего сьвіта, я нї; між нами лежить глубока пропасть. Хоч мене тішить, що она сюди приходить, щоби мою бідну Берґ трохи розірвати в еї самотї, то однако між нами обома, а нею така звязь, як між обома бігунами. Она належить до инших людий як ми. Християньска покора так далека від неї як місяць.

Бярні чув, що в тім висказї о Аннї є трохи правди. Християньскої покори в ній не було. Але звідки приходить пастор до того, аби еї судити. Нехай радше зважає на свої власні дїла. І він відозвав ся дуже спокійно:

— Я хотів з вами поговорити о виборі пастора, що ви зарядили. Я аж вчера о тім дізнав ся. Инакше був би я вам вже перше сказав, що я не прийму того місця, бо ви велїли парохіянам просити за мною у епископа, аби мене предложив до вибору, а відтак примушуєте їх, аби они за свої довги вибрали мене парохом.

— Що — що — то значить? Хто міг тебе так обдурити? Хто наробив такі сплетні? — і голос пастора дрожав. Відтак на хвилю замовк.

Бярні подивив ся на пастора і не знав, що має казати. Але пастор знов відозвав ся, а его голос був спокійний, майже сумний:

— Нї, я маю чисту совість і що-до того, аби тобі допомогти до одержаня тої парохії, не зійшов ні кроку з дороги справедливости. Я вже одною ногою в гробі і буду мусів зложити рахунок з моїх дїл, але гадаю і знаю о тім, що на тім судї не буду відповідати за завтрішний вибір пастора. Говорім спокійно о тім всїм. Бачу, що ти трохи роздразнений, може яка дитина сего сьвіта старала ся затроїти твою праведну душу. Говорім спокійно, а коли я тобі всьо розповім, тоді суди мене, любий Бярні, а я з охотою піддам ся під твій суд. Але передусїм будьмо оба покірні, як пристоїть християнам і без упереджень. — Прошу, бери, ось сьвіжі яйця з нашого острова. — То правда, як знаєш, що парохіяни просили за тобою; але то стало ся з їх власної волї. Я в ніякий спосіб не примушував їх до того. Чи-ж мав я їм заборонити просити за тобою? Може они собі гадали, що менї було би наймилійше, коли-б ти і моя Берґ обняли тут всьо по менї, а що чули — бо о тім говорять — що ти спосібний і подаєш надію на доброго сьвященика, то може хотіли менї за мою сороклїтну працю в тій громадї дати доказ своєї любови. Але-ж чи я мав їм то зборонити? Чи менї слузї Божому пристоїть, виступати против добрих дїл? То було добродійство, яке они хотіли менї оказати в моїй старости, а при тім помогти і собі і прислужити ся Богу. Може то не по християньски?

Бярні не міг відвернути очий від того старого, сїдоголового старця, що з ним, молодим чоловіком, котрий его в очи обжалував, хоч він був невинний, так спокійно і по братерски говорив та оправдував ся зі всього з християньскою покорою. Коли-ж старий пастор скінчив, не міг Бярні нічого иншого сказати як лиш то, що боїть ся, чи не зайшло тут яке непорозуміне, та що перепрашає его за обжаловане.

— Нї, нї, лиши се — відозвавсь скоро пастор. — Прошу, може позволиш того сьвіжого лосося з нашої ріки? Моя бідна Берґ має між иншим дар добре варити і всьо, що тут на столї, з виїмкою хлїба, то плоди штадгурскі. Богу дякувати, дістане порядного і, що найважнїйше, доброго чоловіка. — Але, любий Бярні — і пастор мягко положив руку на плече будучого зятя — тепер говорім дальше. Ти говорив о підкупстві, чи як то маю назвати — гадаю о довгах. Завтра відбуде ся тут вибір

сом. Всї ті способи нищать бактерии̃, які знаходять ся в дереві бочки. Однакож після досьвідів, які перед кількома лїтами робив Е. Крамер в Берлинї, нїчого так добре не очищує бочки, як згущена, горяча пара з води, котра вникає у всї пори дерева. Річ очевидна, що сим способом можна очищувати бочки лиш там, де має ся парову машину, котра би витворювала пару. Иншого способу не знаємо. — 2) Що-до ферментациї, то трудно сказати Вам щось зовсїм точного, бо раз треба розписувати ся широко, на що не маємо місця, а відтак, що тут найбільше сам досьвід учить. Ферментация (альколева) есть двояка: перша або головна, котра н. пр. при винї кінчить ся в 3 до 4 неділях; друга, тиха ферментация, котра тягне ся аж до весни і третя, стóяла вже на складї. Перша ферментация есть бурлива. Сок стає мутний, з него виходить баньочками вуглева кислота і зверха творить ся піна, котра буває тим тонша, чим поволїйше відбуває ся ферментация. Сок набирає при тім запаху альколевого і тратить первістний солодкий смак. Більше менше в тиждень ферментация слабне, до двох недїль стає ясний, вуглева кислота перестає виходити, піна щезає а дріжджі осїдають на сподї. Скоро не видко, щоби вуглева кислота виходила і скоро теплота плину обнизить ся до теплоти місця, де вино ферментує, спускає ся вино до бочок і тут відбуває ся друга ферментация. При сїй другій ферментациї особливо треба мати богато досьвіду, бо не можна видїти коли та ферментация кінчить ся. Ферментация зависить дальше від скількости цукру в соку; від того чи ферментує, чистий сок, чи суть в нїм н. пр. вижимки з винограду (части ягід); чи в більшій скількости чи в меншій (ферментацна відбуває ся тим певнїйше і правильнїйше, чим більша скількість соку) і при якій теплотї. В подібний спосіб відбуває ся ферментация і всїляких напитків з овочів. — 3) А тепер, коли ласка порядьте Ви нам: Нас питають (глядїть понизше), де би можна дістати добрих щеп зимових яблок і грушок та дичок? Знаємо, що в Микулинцях есть товариство садівниче. Чи не можна би там у вас або через товариство або у когось иншого роздобути. Коли би так, то подайте нам адресу і по можности цїну. — **Володимир Савицкий:** 1) Коли Ви, як кажете, пильний читатель, то вже певно й вичитали собі відповідь в „Добрих радах" (ч. 8. Народ. Часоп.") — 2) Щепи і дички, зернівки, можете дістати у городника Антона Климовича, Львів площа галицка ч. 14; яблінки 4-і 5-лїтні, штука 60 до 80 кр., 50 штук після его вибору 33 зр.; дички трилїтні, зараз до щіпленя здатні 100 штук 3 зр. Висилає зелїзницею, скоро догідна пора до того. Здогадуємо ся з печатки почтової, що Ви в Чорткові і длятого повисше розвідуємо ся, чи не можна би дістати в Микулинцях. Скоро дістанемо відповідь, то й Вам дамо знати. Повинно би бути дешевше. Добре би було, як би Ви намовили ще кількох господарів і зложившись разом казали собі прислати. — **Мащак Йосиф в Новос :** 1) Не новий винахід, лиш ґазети, що не знають ся на тім, зробили з него щось нового. Цеглу з вапна і піску роблено вже в пятьдесяти роках в Нїмеччинї, відтак роблено пробу в сїмдесяти роках, але так само без практичного хісна. Тепер став єї виробляти якийсь Криштоф Кержновский в Плудах (не Варшаві) в Королевстві польскім. Як він єї виробляє, то есть ще его тайною; знає ся лиш то, що мішає 6 (не 7) частий піску з 1 частию вапна. Яке практичне значінє тих цегол, поки що не знати, але здаєсь, що певно не инше, як і давнїйших того рода виробів. Більше не можемо Вам о тім сказати нїчого, бо навіть і тутешнє Товариство полїтехнїчне не знає о тім більше нїчого. — 2) Що-до виробу дахівок, то хиба иншим разом, бо тут не маємо на стілько місця. Скажемо лиш то, що тепер загально уживають ся т. зв. жолобковані дахівки, котрі заходять одна на другу. — **Мик. Г. в Тарт.:** На то міг би дати раду хиба якийсь лїкар, бо треба, щоби оглянув голову. Ми здогадуємо ся, що то були того рода струпи, від котрих волосє в самім корени вигинуло, а в такім случаю вже не виросте і плїші лишать ся. Треба їх закривати тим волосєм, яке лишило ся і відповідно до того чесати ся. Коли з переду есть більше волося, то треба его довго запустити і чесати ся в гору та причісувати ним плїші. Так само треба волосє збирати з боків і насувати на плїші. Крім тото треба здорове волосє добре плекати, щоби гарно росло: змивати часто голову жовтком і лїтною водою. Щоби волосє добре укладало ся, треба зачесати ся на ніч і обвязати тонкою хусткою, але не дуже часто так робити. Можна також уварити лопухового коріня і тим мити голову. Встидати ся нема чого, бо то ходить по людех. Коли то була недуга, котрої ми здогадуємо ся, то можна єї набрати ся і від зьвірят, від псів, котів а навіть і від курий. Так само можна заразити ся і від других людий. Длятого не треба нїколи брати чужої шапки на голову анї не чесати ся чужим гребенем. Причиною тої недуги есть рід грибка, котрий точить шкіру на голові. — **Селюх:** 1) „Mody paryskie". Редакция і Адмінїстрация Львів, ул. Личаківска ч. 27. — 2) Годї розширяти; се раз не від нас залежить, а відтак ми й тепер вже змушені по ночах працювати. — **Читальня „Просьвіти" в Піддністрянах:** Друкарня Тов. ім. Шевченка; 100 штук більше менше 2 зр. 50 кр. Треба порозуміти ся з зарядом друкарнї, бо цїна зависить від паперу, формату і складу. — **І. Б.:** Маєте великі шанси. Обіцяного нема нїкому, забезпечене буде, подайте чим скорше адресу підписаному, близше листовно. (Дальші відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

## ТЕЛЄҐРАМИ.

**Прага** 29 сїчня. Ческий сойм ухвалив заведенє безпосередних виборів з громад сїльских з додатком Руса, щоби закон вже при сих виборах до Ради державної обовязував. Намістник спротивив ся тому.

**Париж** 29 сїчня. Муравєв конферував вчера цїлу годину з президентом Фором, а півтора години з мінїстром справ заграничних.

**Бомбай** 29 сїчня. На джуму занедужало доси 4396 людий а померло 3275. В Курашї занедужало 694 а померло 644.

---

пастора, а я кажу тобі, що менї навіть і не снить ся давати комусь грошї, щоби тебе вибрали. Але я надїю ся, що таки тебе виберуть. Чи маю я яку силу забороняти моїм парохіянам, аби таки тебе вибирали? І чи то гріх, коли я по виборі — уважай по виборі і нехай буде выбраний хто небудь — подарую моїм парохіянам ті маленькі довжки? Менї, вір менї, нїколи і на гадку не прийшло, щоби я мав закінчити сороклїтну працю над тою громадою стяганєм нужденних довгів. А впрочім здаєсь менї, що той малий опуст може декому послужити за примір, за заохоту, щоби робити ближним добро і оказувати їм милосердіє.

Бярні схопив ся від стола і взяв пастора за руку:

— Прошу вас, простїть менї мої нерозважні слова; я — я вчера в ночи не конче був здоровий; але тепер вийду трохи на самоту, а відтак верну до вас.

А пастор положив руку на его плече і сказав:

— Так, так; іди трохи на самоту, дорогий сину, розваж, роздумай і нехай твоя душа побачить знов сьвітло.

І Бярні пішов над море, та сїв на березї.

Яким поважнєм наповнив его той старенький сьвященик, повний любови і нїжности. Кілько житевого досьвіду і християньскої покори перебивало ся з его слів! Бярні чув, що від него міг богато доброго научитись. Та-ж для него було би то найбільшим щастєм розпочати свою сьвященичу діяльність під проводом такого настоятеля. Як скоро знищив він ту лож, якою его обмотала Анна і як то погано було з єї сторони клеветати на него!

Пастор не помиляв ся нї що-до неї, нї у всїм иншім. Она була дитиною сего сьвіта; гордувала людьми, то чув нераз з єї власних уст, і всї їх вчинки і слова толкувала на зле, бо сама була горда і не знала нїчого о християньскій покорі.

Єї любов не могла принести щастя і коли він собі лїпше цїлу справу розважив, видалось єму, що то не була любов, що потягнуло єї послїдної ночи до неї, лише грішна паморока. Любов, правдива чиста любов, то не пристрасть, що могла би на всьо инше забути, то небесний промінь, що огріває і потїшає.

Нї, він не любив Анни, нї тепер, нї перед тим.

Яка противна була єму тепер та удавана любов минувшої ночи!

Але — то добре тямив — він нїчого їй не обіцяв і о заручинах не було й бесїди. Як погано було зі сторонни Анни, що так скоро кинула ся в обійми мужчини, так, просто, без нїяких условий! Він навіть і не старав ся нїколи о єї взгляди — то всьо стало ся якось нагле, не так як в любови буває.

Дякував Богу, що не звязаний нїчим з Анною і до нїчого не зобовязав ся; а й она не мала до него нїяких претенсий: они обоє нїчого собі не винні.

Коли вернув до дому, був вже знов спокійний і роздумував над тим, що прецї любов в родинї, то гарна річ і приносить людям богато щастя. Колиб его завтра вибрали, то він мусїв би то завдячувати таки свому посвояченю з пастором, котрого громада так любить і поважає. Любов в родинї то справдї гарна річ, то любов ближнього в своїй найбільшій красї.

І коли так роздумував, видалось єму, що той край визначує ся взагалї любовю родиною. Тут майже в кождій околици, в кождій громадї руководять ся всї любовю родинною. Кілько то добра і щастя завдячував той край провидїню, помимо того, що він такий непривітний і студений.

Він вернув до хати і пішов зараз до своєї комнати.

(Конець буде).

---



---

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.